

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

 Олексій ЖИЛЬЦОВ
“ 09 ” “ 09 ” 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІН

КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС

Для студентів

Спеціальності 025 Музичне мистецтво

Освітнього рівня – першого (бакалаврського)

Освітньої програми

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)

Київ-2021

Розробники: Гаркуша Людмила Іванівна, Економова Ольга Серафимівна, старші викладачі кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі: Тітович В.І., доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Свириденко Н.С., професор кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Гумінюк С.П., викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від «09» вересня 2021 року № 2

Завідувача кафедри _____ (Катерина ЗАВАЛКО)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми
(керівником проектної групи)

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)
(назва освітньої програми)

_____ 2021 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) _____ (Наталія СВИРИДЕНКО)
(підпис)

Робочу програму перевірено

_____ 2021 р.

Заступник директора _____ (Алла ТАРАННИК)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

II. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Вид дисципліни	<i>Обов'язкова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>180</i>	
Курс	<i>IV</i>	
Семестр	<i>7</i>	<i>8</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>4</i>	
Обсяг кредитів	<i>2</i>	<i>2</i>
Обсяг годин, у тому числі:		
Аудиторні	<i>18 годин</i>	<i>14 годин</i>
Модульний контроль	<i>2 години</i>	<i>2 години</i>
Семестровий контроль		
Самостійна робота	<i>10</i>	<i>14</i>
Форма семестрового контролю	<i>-</i>	<i>Залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» спрямована на методично-практичну підготовку майбутнього музиканта - концертмейстера, шляхом упровадження інтегрованого підходу до опанування обсягу знань відповідно до вимог освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційної характеристики вчителя музичного мистецтва.

Основна **мета навчальної дисципліни** – формування концертмейстерської **компетентності** майбутнього музиканта та його підготовка до концертмейстерської діяльності в середніх загальноосвітніх та музичних навчальних закладах.

Основні завдання навчального курсу:

- 1) забезпечення теоретичної і методичної підготовки студентів до концертмейстерської роботи в музичних закладах;
- 2) накопичення музичного матеріалу (пісенний репертуар, вокальні, оперні та інструментальні твори) для проведення різноманітних форм урочної та позаурочної музично-просвітницької діяльності;
- 3) формування у студентів концертмейстерських умінь і навичок;
- 4) володіння грою в ансамблі;

- 5) формування технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю тощо);
- 6) удосконалення й розвиток інтерпретаторських умінь студентів;
- 7) опанування специфіки добору дидактично доцільного музичного матеріалу для усвідомлення загально-естетичного та музичного розвитку студентів.

Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства, спрямованих на розвиток здатності особистості до художньо-творчої самореалізації й культурного самовираження в сфері музичного мистецтва.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу..
	ЗК 4	Вміння виявляти , ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК 6	Навички міжособистісної взаємодії.
	ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
	ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Спеціальні (фахові)компетентності СК	СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва

	СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією практикою музичного мистецтва
	СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
	СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
	СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
	СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
	СК 10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретично систем та концепцій.
	СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.
	СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
	СК 14	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
	СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності
	СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

РН 1	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.
РН 2	Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.
РН 3	Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

PH 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
PH 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
PH 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
PH 11	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській, менеджерській практичній діяльності.
PH 12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

III. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					
		Аудиторних	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульний контроль	Самостійна
Змістовий модуль 1. Теоретична та практична підготовка студентів до концертмейстерської роботи. 7 семестр							
Тема 1.	8	6		6			2
Тема 2.	7	4		4			3
Модульний контроль	1					1	
Разом	16	10		10			5
Змістовий модуль 2. Опанування виконавських завдань концертмейстерської роботи: удосконалення технічних навичок для якісного володіння музичною фактурою твору							
Тема 1.	7	4		4			2
Тема 2.	6	4		4			3
Модульний контроль	1					1	
Разом	14	8					5
Усього	30	18		18		2	10
Змістовий модуль 3: Удосконалення та закріплення піаністично-технічних навичок концертмейстера 8 семестр							

Тема 1.	7	4		4			3
Тема 2.	7	3		3			4
Модульний контроль	1					1	
Разом	15	7		7			7
Змістовий модуль 4: Виконавська концертмейстерська майстерність в різностильових вокальних та інструментальних творах							
Тема 1.	7	3		3			4
Тема 2.	7	4		4			3
Модульний контроль	1					1	
Разом	15	7		7			7
Усього	30	14		14		2	14
Усього	60	32		32		4	24

IV. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Теоретична та практична підготовка студентів до концертмейстерської роботи.

Тема 1.1 Формування концертмейстерських навичок під час роботи над музичними творами різних жанрів, форм, стилів.

Розвиток піаністичних навичок, слухового контролю, використання педалізації з урахуванням характеру, жанру та стильових особливостей музичних творів. Засвоєння професійних навичок акомпанементу, ознайомлення з фактурними особливостями класичного романсу, українських вокальних творів, специфіка читання з аркуша сольних та ансамблевих творів.

Основна література: 1-7

Додаткова література: 1-16

Тема 1.2. Закріплення концертмейстерських умінь і навичок на вокальному репертуарі: спів під свій акомпанемент

Підвищення рівня професійної підготовки майбутніх педагогів – музикантів, розширення їх музичного світогляду, розкриття творчих можливостей кожного.

Розвиток виконавських здібностей. Оволодіння навичками ансамблевої гри: вміння слухати свого партнера; узгоджувати з ним виконання твору в єдиному темпі, вміння швидко орієнтуватися в нотному тексті. Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності твору. Вміння виділяти головне і другорядне.

У процесі вивчення музичного твору шкільного репертуару – вирішувати завдання загальної організації студентів, розвиток їх самостійності та

ініціативності, пропонуванням нескладних творів для самостійного вивчення. Виховувати виконавські навички, домагаючись продуманого та яскравого виконання ансамблевого твору. Вивчення вокального репертуару на заняттях з концертмейстерського класу передбачає опанування сучасних стилів на основі вивчення та осмислення різноманіття ритмічних схем та формул танцювальної музики.

Основна література: 1-7

Додаткова література: 1-16

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Опанування виконавських завдань концертмейстерської роботи: удосконалення технічних навичок для якісного володіння музичною фактурою творів.

Тема 2.1. Підвищення рівня професійної підготовки студентів для кваліфікованої концертмейстерської роботи: покращення техніки читання нот з аркуша, транспонування музичного матеріалу, імпровізація, спрощення та ускладнення фактури.

Удосконалення техніки читання нот з аркуша зі складним ритмом, модуляцією. Транспонування пісень на 0,5 та 1 тон вгору і вниз. Імпровізація на задану тему зміненням ритмічної основи, фактури. Особливості звуковибудування в творах різних стилів, жанрів, форм. Закріплення навичок виконання пісні під власний супровід. Спрощення та ускладнення фактури акомпанементу, читання з аркуша більш складних за фактурою творів. Гармонізація мелодії з використанням елементів імпровізації, з'єднання одночасно мелодії та акомпанементу.

Основна література: 1-7

Додаткова література: 1-16

Тема 2.2. Елементи концертмейстерської роботи: зміст, композиційна структура, характер фактури вокальних та інструментальних творів. Гра в ансамблі.

Партія супроводу як рівноцінна частина твору, яка сприяє розкриттю його змісту. Зміст, композиційна структура, характер фактури акомпанементу вокальних та інструментальних творів розкриваються завдяки особливостям поетичного тексту, зв'язку слова та звуку. Вивчення чотириручних перекладів та творів для двох фортепіано різних стилів і жанрів. Гра в камерному інструментальному ансамблі (скрипка – фортепіано). Гра в ансамблі народних музичних інструментів.

Основна література: 1-7

Додаткова література: 1-16

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

Удосконалення та закріплення піаністично -технічних навичок концертмейстера.

Тема 3.1 Ескізна робота над акомпанементом вокальних творів: почуття ансамблю, слухання себе і соліста, накопичення репертуару.

В ескізній роботі над творами вирішуються концертмейстерські завдання: розвиток почуття ансамблю, вміння водночас слухати себе і сольну партію та контролювати звучність акомпанементу долати труднощі супроводу. Вивчення відносно нескладних творів різних стилів, епох, композиторів. Вивчення фортепіанних партитур та клавірних перекладів.

Основна література: 1-7

Додаткова література: 1-16

Тема 3.2 Поступове ускладнення репертуару при читанні з аркуша, транспонуванні. Підбір по слуху.

Вільне читання нотного тексту з листа. Самостійне та під контролем викладача ознайомлення з різною музичною літературою, накопичення виконавського репертуару, розширення музичного світогляду. Поступове ускладнення репертуару при читанні з аркуша. Попереджати взором процес гри, бачити весь текст. При читанні нотного тексту осмислювати його та виділяти головне, при цьому вносити жанрове різноманіття, стильові особливості.

Володіти принципами партнерства, розширене бачення (виконання не тільки акомпанементу, а також партій), неперервності виконання. Навички читання 3-х строкового тексту. Навички перерозподілу голосів, додавання басів, інших нот та інших засобів покращення звучання, стимулюючи творчу фантазію. При читанні з листа та транспонуванні можливе спрощення фактури: не виконуються підголоски та мелізми, полегшуються та переміщуються акорди і т.д. при підборі по слуху на першому етапі оцінюються стилістичні та жанрові особливості, виділяються головні елементи супроводу. На 2-ому етапі твір фактурно оформлюється. Потім на основі жанрових особливостей збагачується звучання мелодії у правій руці: додаються підголоски, подвійні ноти. Партія лівої руки поділяється на бас та акорд, або розкладається на гармонічні фігурації. Вміння самостійно підібрати мелодію та розвернутий акомпанемент до неї, вміння виконати пісню в різних тональностях продиктовано практичною діяльністю музиканта концертмейстера.

Основна література: 1-7

Додаткова література: 1-16

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

Виконавська концертмейстерська майстерність в різностильових вокальних та інструментальних творах.

Тема 4.1 Формування активної творчої ініціативи, самостійності у вирішенні творчих завдань, критичного відношення до своєї роботи.

Поєднання музично-художнього та технічного розвитку, поступовість та послідовність накопичення знань, умінь та навичок, виховання самостійності студентів, їх творчої ініціативи, критичного відношення до своєї роботи. Насиченість учбового репертуару різних жанрів та стилів надає позитивну ситуацію для вивчення, порівняння, систематизації музичного матеріалу. Важливим етапом роботи в концертмейстерському класі є виконавська концертна практика. Концертні виступи в різній формі корисні для набуття у студентів виконавської впевненості, самостійності, здійснення творчих задумів.

В завдання самостійних занять входить набуття комплексу концертмейстерських навичок (читання з листа, транспонування, акомпанування своєму співу, співу вокаліста (другого студента), акомпанемент по слуху, робота над виконавськими прийомами та вивчення музичної літератури класичного, народного, естрадного та дитячого (шкільного) репертуару.

Основна література: 1-7

Додаткова література: 1-16

Тема 4.2 Акомпанування солісту та концертмейстерська робота з ним.

Музично-виконавські навички акомпанементу. Формування вмінь слідувати динаміці соліруючої мелодії, виконувати агогічні відтінки, впевнено тримати партнера у заданому темпі, створювати ритмічну пульсацію. Поєднання виконання акомпанементу з підспівуванням вокальної партії. Формування виконавського вміння акомпанувати солісту-партнеру. Вивчення творів різних стилів, епох, композиторів.

Основна література: 1-7

Додаткова література: 1-16

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за пдиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
Відвідування практичних занять	1	10	10	8	8	7	7	7	7
Робота на практичних заняттях	10	10	100	8	80	7	70	7	70
Виконання завдань для практичної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	145	-	123	-	112	-	112
Максимальна кількість балів		268				224			
Усього за період роботи – $492+246=738$									
Розрахунок коефіцієнта – 7,38									

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

VII семестр

№	Зміст завдання	Академічний контроль		Бали
1	Тема 1.1 Формування концертмейстерських навичок під час роботи над музичним твором різних жанрів, форм, стилів.	Розкриття художньо-музичного змісту інструментального або вокального творів.	1	5
		Глибоке та якісне вивчення піаністичної фактури акомпанементу	1	
		Професійний підхід до стильових особливостей твору.	1	
		Ансамблеві якості при виконанні музичного твору	1	
		Внесення свого творчого потенціалу при концертному виконанні музичного твору.	1	
2	Тема 1.2. Закріплення концертмейстерських умінь і навичок на пісенному репертуарі: спів під свій акомпанемент.	Розкриття художньо-музичного змісту інструментального або вокального творів.	1	5
		Досягнення глибокого якісного виконання піаністичної фактури акомпанементу	1	
		Вміння поєднувати свій спів з акомпанементом, зберігаючи якість виконання.	1	
		Дотримання стильових особливостей твору.	1	
		Розкриття творчого потенціалу при виконанні твору.	1	
3	Тема 2.1 Підвищення рівня професійної підготовки студентів для кваліфікованої концертмейстерської роботи: покращення техніки читання з аркушу, транспонування шкільних пісень, імпровізація, спрощення та ускладнення фактури.	Підвищення рівня читання з аркушу	1	5
		Вміння транспонувати музичний твір в задану тональність.	1	
		Розвиток імпровізаційних навичок в концертмейстерському класі.	1	
		Вміння спрощувати та ускладнювати фактуру акомпанементу при необхідності.	1	
		Впевненість, професійний рівень акомпанування – головне завдання концертмейстера.	1	

4	Тема 2.2 .Елементи концертмейстерської роботи: зміст, композиційна структура, характер фактури акомпанементу вокальних та інструментальних творів. . Гра в ансамблі.	Розкриття художньо-музичного змісту вокально-інструментальних творів.	1	5
		Проникнення та глибоке вивчення композиційної структури твору та характеру його фактури.	1	
		Слухова увага до елементів фактури акомпанементу (фразування, педалізація, поліфонічні моменти, співвідношення мелодії та басу, тощо)	1	
		Почуття ансамблю – головний принцип концертмейстерської роботи.	1	
		Створення цілісності форми твору, характеру, стильової особливості – важливий момент у перед концертний період.	1	
VIII семестр				
5	Тема 3.1 Ескізна робота над акомпанементом вокальних творів: почуття ансамблю, слухання себе і соліста, накопичення репертуару.	Накопичення репертуару. Ескізне проходження творів, враховуючи характер та почуття ансамблю – база концертмейстерського досвіду	1	5
		Приділяти увагу майстерності, піаністичному якісному виконанні твору. Добре знати текст сольної партії	1	
		Підходити творчо до кожного етапу роботи над твором.	1	
		Вміння слухати себе і соліста під час виконання твору, контролювати ситуацію.	1	
		Постійна робота над удосконаленням піаністичної якості виконання.	1	
6	Тема 3.2 Поступове ускладнення читання з аркушу, транспонуванні. Підбір по слуху.	Постійна робота над ускладненням читання з аркушу.	1	5
		Удосконалення транспонування.	1	
		Розвиток вміння підбирати по слуху заданий музичний матеріал	1	
		Удосконалюючи свій концертмейстерський досвід, частіше бути на сцені, музикувати.	1	

		Удосконалення технічних та піаністичні навичок – систематично.	1	
7	Тема 4.1 Формування активної ініціативи, самостійності у вирішенні творчих завдань, критичне відношення до своєї роботи.	Проява активної ініціативи до концертмейстерської роботи.	1	5
		Критичне і самокритичне відношення до свого виконання допомагає виправляти помилки.	1	
		Розкриття творчого потенціалу та накопиченого досвіду у виступах в ансамблі.	1	
		Впевненість в собі, у своєму виконанні супроводу, є підтримкою соліста у створенні художнього образу.	1	
		Вміти вирішувати творчі завдання і достойно їх виконувати.	1	
8	Тема 4.2 Акомпанування солісту та концертмейстерська робота з ним.	Вивчення твору, його перше виконання разом із солістом надає можливість оцінити художні особливості твору, відчувати напрям роботи.	1	5
		Репетиції із солістом в процесі вивчення твору, сприяють ансамблевому почуттю.	1	
		Робота над окремими частинами твору разом із солістом надають можливість здійснитися творчому натхненню, однакового мисленню..	1	
		Розкриття художнього образу твору під час виконання на сцені мета як соліста, так і концертмейстера.	1	
		Володіння піаністичними професійними якостями, впевненість у своїх можливостях, досконало проведена попередня робота, ансамблеве почуття є запорукою вдалого виступу на сцені. і в майбутній роботі.	1	
Усього		24		40

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

№	Модульна контрольна робота 1	Критерії оцінювання	Бали
1.	Практичне виконання: концертмейстерська досконалість у вокальних та інструментальних творах світової класики та українського репертуару	Взаєморозуміння соліста та концертмейстера під час виконання твору	5
2.	Прослуховування: під час роботи в класі дотримання основних етапів вивчення фактури акомпанементу.	Повний обсяг виконання	6
3.	Формування навичок концертмейстерської гри.	Піаністична якість виконання	6
4.	Взаємозв'язок технічних і художньо - музичних завдань, почуття ансамблю.	Стильові особливості твору	8
Максимальна кількість балів			25
№	Модульна контрольна робота 2	Критерії оцінювання	Бали
5.	Практичне виконання творів, що передбачено робочим планом студента: вокальні та інструментальні твори світової класики та українського репертуару.	Взаєморозуміння соліста та концертмейстера під час виконання твору	5
6.	Відкрите прослуховування (МК) вільне володіння концертмейстерськими навичками у процесі ансамблевого виступу.	Повний обсяг виконання	6
7.	Опанування драматургією музичного образу та концептуального мислення у вокальних та інструментальних творах.	Піаністична якість виконання	6
8.	Реалізація виконавського задуму інтерпретації музичного образу, почуття ансамблевого мислення і творчої єдності з виконавцем – солістом.	Стильові особливості твору	8
Максимальна кількість балів			25
№	Модульна контрольна робота 3	Критерії оцінювання	Бали
9.	Практичне виконання вокальних творів (арії, романси) та інструментальної ансамблевої музики	Взаєморозуміння соліста та концертмейстера під час виконання твору	5
10.	Прослуховування під час роботи в класі: розкриття індивідуального розуміння художнього музичного образу у вокальних та інструментальних творах.	Повний обсяг виконання	6
11.	Адаптація до сценічного виступу	Сценічна витримка концертмейстера у ході репетицій з солістом	6
12.	Коригування концертмейстерських виражальних засобів та звукового і технічного результату.	Піаністична якість виконання	8
Максимальна кількість балів			25
№	Модульна контрольна робота 4	Критерії оцінювання	Бали
13.	Практичне виконання концертмейстерських творів з індивідуального плану студентів: арії, романси світової класики, український репертуар.	Взаєморозуміння соліста та концертмейстера під час виконання твору	5

14.	Відкрите прослуховування (екзамен): опанування рівня володіння концертмейстерськими навичками, артистичне виконання музичного твору, оригінальність та зрілість інтерпретаторського мислення.	Повний обсяг виконання	6
15.	Відтворення вокального та інструментального твору у відповідності до стилю художньо-виразної досконалості.	Розкриття індивідуального розуміння художнього образу твору	6
16.	Коригування звукового художньо - образного результату.	Піаністична якість виконання	8
Максимальна кількість балів			25

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік – VIII семестр: виконання 2-х різностильових творів (фортепіанний ансамбль або дует – скрипка і інші музичні інструменти), другий – вокально-інструментальний ансамбль (арії, романси та пісні у супроводі фортепіано). Інша форма заліку – відкритий концертний виступ. Студент також повинен прочитати незнайомий твір з аркуша та транспонувати. При необхідності модульний контроль відбувається у дистанційному вигляді, студент записує програму та самостійно завантажує її в створену на гул-диску папку.

Шкала відповідності оцінок.

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень умінь та навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками. Студент демонструє емоційний відгук на музику, сценічну свободу, виконує в характері, відчувається розуміння форми та цілісності музичних творів.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень умінь та навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок. Студент втілює драматургію музичних творів, розуміння виразності музичної мови.
C	75-81 балів	Добре – загалом добрий рівень умінь та навичок із незначною кількістю помилок. Студент доносить зміст твору, але не вистачає якісного звуковидобування, фразування, вистроєності динамічного плану тощо.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень умінь та навичок із значною кількістю недоліків, проте достатній для подальшого навчання або професійної діяльності. Студент демонструє маловиражені технічні, артистичні можливості, невпевненість у своїх діях.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень умінь та навичок. Студент зіштовхується із технічними зривами, погано інтонує, застосовує брудну педалізацію.
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень умінь та навичок з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень умінь та навичок, що вимагає повторного вивчення дисципліни.

**7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»**

Аудиторні (практичні заняття) – 32, самостійна робота – 24, мод. контроль – 4,
залік VIII семестр.

VII семестр

VIII семестр

Модулі	Змістовний модуль I		Змістовний модуль II		Змістовний модуль III		Змістовний модуль IV	
Назва модуля	Теоретична та практична підготовка студентів до концертмейстерської роботи.		Опанування виконавських завдань концертмейстерської роботи: удосконалення технічних навичок для якісного володіння музичною фактурою творів.		Удосконалення та закріплення піаністично - технічних навичок концертмейстера.		Виконавська концертмейстерська майстерність в різностильових вокальних та інструментальних творах.	
Кількість балів за модуль	145		123		112		112	
Заняття	1-6	7-10	11-15	16-18	1-4	5-7	8-10	11-14
Практичні	6	4	5	3	4	3	3	4
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1.1 Формування концертмейстерських навичок під час роботи над музичними творами різних жанрів, форм, стилів Тема 1.2 Закріплення концертмейстерських умінь і навичок на шкільному репертуарі: спів під свій акомпанемент.		Тема 2.1 Підвищення рівня професійної підготовки студентів для кваліфікованої концертмейстерської роботи: покращення техніки читання нот з аркуша, транспонування шкільних пісень, імпровізація, спрощення та ускладнення фактури.: Тема 2.2 Елементи концертмейстерської роботи:		Тема 3.1 Ескізна робота над акомпанементом вокальних творів: почуття ансамблю, слухання себе і соліста, накопичення репертуару. Тема 3.2 Поступове ускладнення репертуару при читання з аркушу, транспонуванні. Підбір по слуху.		Тема 4.1 Формування активної творчої ініціативи, самостійності у вирішенні творчих завдань, критичного відношення до своєї роботи. Тема 4.2 Акомпанування солісту та концертмейстерська робота з ним.	

			зміст, композиційна структура, характер фактури вокальних та інструментальних творів. Гра в ансамблі.					
Самостійна робота 5 балів	5	5	5	5	5	5	5	5
Види поточного Контролю	МК 25		МК 25		МК 25		МК 25	
Всього 268 балів, без урахування коефіцієнту Всього – $492+246=738$ Коефіцієнт 7,38					224			

8. ОСНОВНА НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування інструментально-виконавського досвіду майбутнього вчителя музичного мистецтва: навч. метод. посіб. для студ. вищ. навч. зал. / Л.І. Гаркуша, О.С. Економова – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. -84с. (6 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв).

2. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано): навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. зал. / Л.І. Гаркуша, О.С. Економова // К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. – 100с. (30 екзем. в бібліотеці інституту мистецтв).

3. Концертмейстерський клас і ансамбль: програма для музично-педагогічних факультетів підготовки вчителів початкових класів і музики педагогічних інститутів / укл. А.Г. Болгарський, М.А. Мойсеева –К: УДПУ, 1997.-23с.(1 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв).

4. Куришев Є.В. Музичний архів Бориса Грінченка/,.В. Куришев. -2-е вид., доп. – К.: Київський у-т імені Бориса Грінченка, 2011.-104с. (4 екзем. в бібліотеці Інститут мистецтв).

5. Куришев Є.В. Поезія Бориса Грінченка у творчості українських композиторів та виконавців: навч.-реперт. Посіб. для студ. ВНЗ / Є.В. Куришев. К.: Київ, у-т імені Бориса Грінченка, 2013.-208с. (4 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв).

6. Голубовская Н.И. Искусство педализации. – Л.: Сов. Композитор, 1985,-96с. Посилання на електронний варіант: <http://kubg.edu.ua/4872/>.

7. Либерман Е.Я. Работа над фортепианной техникой. – М.: Искусство, 1985.- 144с.Посилання на електронний варіант:<http://kubg.edu.ua/4871/>.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Возная И., Геталова О. Аккомпанемент /Изд. Композитор, СПб, 2009.
2. Живов Л. Работа в концертмейстерском классе над пушкинскими романсами М.Глинки (О работе концертмейстера, М., Москва, 1974р.
3. Живов Л. Подготовка концертмейстеров – аккомпаниаторов в музыкальном училище /Методические записки по вопросам музыкального воспитания, М.,1996.
4. Клименко Ж.А. Работа над основными навичками ансамблевого виконання. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського держ. ун.-ту імені Лесі Українки, 2006, - 16с.
5. Крючков Н.А. Искусство аккомпанемента как предмет обучения. / Н.А. Крючков. – Л.; Музгиз, 1961, -72с.
6. Концертмейстерский класс /Сост. В.И. Пустовит // Программы педагогических институтов для специальности №2119 «Музыка». – М: Просвещение, 1980 – Сб. 14 – С 115-134.
7. Концертмейстерский класс и ансамбль // Программа педагогических институтов для специальности №2119 «Музыка». – М: Просвещение, 1980 – Сб. 25. С 36- 60.
8. Концертмейстерський клас і ансамбль: програма для музично-педагогічних факультетів та факультетів підготовки вчителів початкових класів і музики педагогічних інститутів / укл. А.Г.Болгарський, М.А.Моїсєєва – К: УДПУ, 1997. – 23с.
9. О работе концертмейстера: Учебное пособие для фортепианных факультетов вузов.-М:Музыка,1974.-160с.
10. Подольская В.В. Развитие навыков аккомпанемента с листа / В.В. Подольская // О работе концертмейстера / Ред.- сост. М. Смирнов. – М.; Музыка, 1974. – С 88-110.
11. Пустовит В.И. Концертмейстерская подготовка студентов музыкально-педагогического факультета: метод. пособие. – Минск; Минский гос. пед. институт, 1985. 42с.
12. Радина И. О. Работа концертмейстера со студентом-вокалистом // О мастерстве ансамблиста; ст..науч. Труд. / И. Радина. Л.; Изд. ЛОЛГК, 1986 – С73-83.
13. Рафалович О.В. Транспонирование в классе фортепиано / ред. Л. Раабена. / - Л.: Музыка,1963.-37с.
14. Урываев С. Заметки о работе концертмейстера-пианиста в ДМШ / С, Урываев // О мастерстве ансамблиста; сб. науч тр. / отв. Ред.. Воронина Т.А. – Л.; Изд. ЛОЛГК, 1986. – С 84-91
15. Шендерович К. В концертмейстерском классе. Размышления педагога. – М. : Музыка,1996.-206с.
16. Шляхи удосконалення художньо-естетичної освіти учнівської молоді в умовах відродження національної культури. КДПУ-1992р.